

In februari 2015 zijn de oostelijke tunnelbuis, het station en de fietsenstalling in gebruik genomen. Een belangrijke mijlpaal in het project, maar het werk is nog niet af. In deze serie leest u alles over wat er nog gebeurt in Spoorzone Delft, tot 2018 en daarna.

ARCHEOLOGIE IN DE SPOORZONE

KOEIENSCHEDELS, IJSBIJLEN EN ANDERE BODEMVONDSTEN

Huizen uit de 18e eeuw. Te zien zijn goten, een waterput en vloeren.

Zolang als aannemers aarde omwoelen in de Spoorzone is er werk aan de winkel voor de Delftse archeologen. Veldwerk. Elke ontgraving biedt immers een doorkijk naar vroeger tijden. Gemeentelijk archeoloog Steven Jongma praat ons bij over recente vondsten en inzichten.

Stadsarcheoloog Steven Jongma met de ijsbijl.

Recent graafwerk voor de tweede tunnelbuis en de Spoorzingselgarage had grotendeels in de voormalige stadsgracht plaats. Een rijkelijk gevulde vindplaats van archeologische schatten? Jongma lacht. 'Dat is niet het geval. Bijzondere voorwerpen komen we maar incidenteel tegen.' Wel zijn waardevolle bodemprofielen aangelegd, verticale dwarsdoorsnedes van grondlagen die bijvoorbeeld laten zien hoe de stadsgracht door de eeuwen heen is opgevuld. Door eerder gemaakte bodemprofielen door te trekken, beschikt zijn

team nu over een totaalplaatje van wal en gracht. 'Hoe werd de gracht gebruikt? Was hij bevaarbaar? Zulke vragen kunnen we hopelijk gaan beantwoorden.'

Verdwenen gang

Tijdens werk aan de riolering werd aan de Westvest een tien meter lange doorgang onder de stadswal blootgelegd. Deze was opgevuld met verkoold materiaal. Volgens Jongma gaat het hoogstwaarschijnlijk om een toegang tot het nabijgelegen Sint-Barbaraklooster. 'Tijdens de stadsbrand van 1536 is het klooster in de as gelegd. Overblijfselen zijn gebruikt om de inmiddels overbodige doorgang dicht te maken. We kwamen onder meer twee pijparden fragmenten van een plakkaat tegen waarop een religieuze voorstelling is afgebeeld.'

Wasserette

Onder de voormalige spoordijk en perrons van station Delft bleek de bodem zo goed als ongeschonden. Hier zijn sporen van bleekvelden uit de 16e en 17e eeuw aan de oppervlakte gekomen, vertelt Jongma. 'Wat we terugzien is een systeem van slootjes met schotten en sluisjes. Met een beetje voorstellingsvermogen zie je een wasserette voor je waar burgers hun lakense goed heen brachten.' Met de eveneens aangetroffen ijsbijlen hielden bleekers 's winters hun watergangen open. Ook hebben er huisjes gestaan. 'We zien hoe ze waren inge-

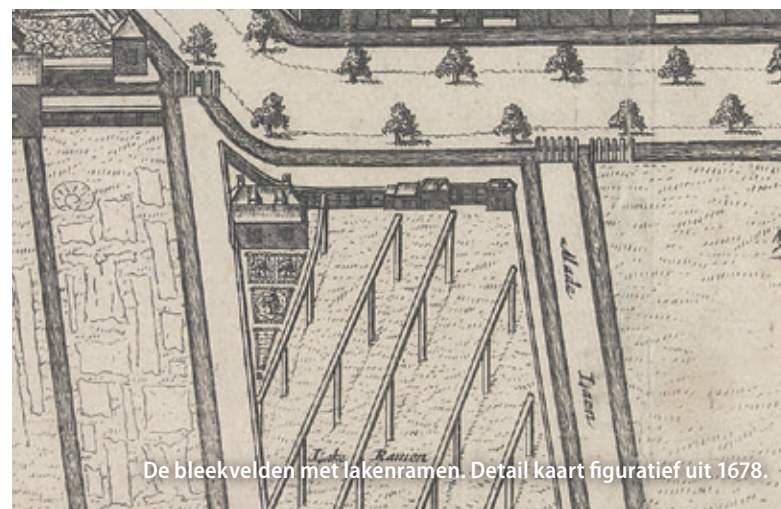
deeld, met tuintje en al.' Raadselachtig is het pakket leer dat uit een van de sloten komt. Is het een zadel, een kledingstuk? Jongma haalt zijn schouders op. 'We hebben het antwoord nog niet, maar bijzonder is deze leervondst absoluut.'

Schedeldaken en lakenramen

In een 15e-eeuwse sloot lagen schedeldaken van runderen op een hoop. 'Huiden werden vaak verhandeld met de kruin eraan', weet Jongma, 'bij wijze van waarmede'. Was de huid verkocht, dan kon de kruin bij het afval. Sporen van dergelijke ambachten zijn voor de archeologen een aangename verrassing. 'Hebben in de Middeleeuwen net buiten de stad huidbewerkers en leerlooiers gezeten? En zijn er in later eeuwen bleekers neergestreken?' Zuidwaarts, waar de Coenderstalling in aanbouw is, trof men restanten

aan van ingegraven eikenhouten palen. 'Lakenramen', duidt Jongma de sporen. 'Hier werd vermoedelijk geverfde stof opgespannen om te drogen.' Deze ontdekkingen getuigen van bedrijvigheid en bewoning buiten de stadsmuren, op een door de archeologen onverwacht grote schaal. En wat betekenden de lakenramen voor de Delftse lakenindustrie? Speelde de blekerij hierin een rol? Jongma: 'Zulke vragen onderzoeken we graag nader.'

- Lees het volledige interview met Steven Jongma op de site. Meer informatie vind je op www.spoorzonedelft.nl/archeologie en op www.archeologie-delft.nl
- Nieuwsgierig naar archeologie in de Spoorzone? Bij Delft Bouwt aan het Crommelinplein 1 is een nieuwe expositie met vondsten ingericht.

De bleekvelden met lakenramen. Detail kaart figuratief uit 1678.

ONDERNEMER AAN HET WOORD

Cinco Veldman houdt zijn hoofd koel

De Copie-Sjop is een begrip in Delft. De werkzaamheden in de Spoorzone drukken wel een stempel op zijn nering, zegt eigenaar Cinco Veldman. Ondernemen is soms een kwestie van uithoudingsvermogen. 'We maken er het beste van.'

Mede dankzij de ruime openingstijden vinden klanten, particulier en zakelijk, al dertig jaar de weg naar Westvest 47. Door de aanleg van de Spoorzone is de Copie-Sjop niet altijd even toegankelijk. 'Zoals nu.' Veldman wijst naar buiten, waar op een meter van de gevel de straat open ligt. 'Ja, dit is tijdelijk, leveranciers kunnen via de Zuidwal nog tot naast dit pand komen en ik krijg er een betere riolering voor terug. Maar handig is anders.' Een laad- en losplaats komt pas terug als de Westvest definitief wordt ingericht.

Bouwstof

Een drukbezochte zaak drijven tegenover een bouwterrein vergt aanpassingsvermogen, dat is zonneklaar. Vanwege bouwstof wordt tweemaal daags schoongemaakt. 'De deur dichthouden is geen optie, mensen gaan voortdurend in en uit.' Heeft hij overwogen zijn handel te verhuizen? 'Ik heb rondgekeken, maar geschikte ruimte hier in de buurt vind je niet zo snel.' Dus Veldman houdt zijn hoofd koel. 'Als verderop tien pallets papier klaarstaan omdat niet ter plekke kan worden geleverd, bel ik de omgevingsmanager van Spoorzone Delft. Die zorgt ervoor dat ze naar binnen worden gebracht. Zo is het dan ook wel weer.'

Studenten

Terugblikkend is Veldman dolblij dat hij in 2011 een nevenvestiging kon openen in het gebouw van de Faculteit Bouwkunde aan de Julianalaan. 'Studenten vormen een groot deel van de klandizie en veel studenten weten ons daar te vinden.' Voordien stonden er soms tientallen fietsen voor de deur. 'Dat is nu niet eens mogelijk.'

Planning onder voorbehoud van wijzigingen.